

Læstadianismen

En levande väckelserörelse

Læstadianismen - En levande väckelserörelse

Læstadius och læstadianismen

Lars Levi Læstadius föddes år 1800 i Jäkkvik i mellersta Lappland i en fattig nybyggarfamilj. Efter gymnasiestudier i Härnösand läste han botanik och teologi vid Uppsala universitet. Læstadius blev prästvigd i Härnösand år 1825. Efter en kort tid som vice pastor och lappmissionär i hemförsamlingen Arjeplog, blev han i maj 1825 utnämnd till kyrkoherde i Karesuando, Sveriges nordligaste församling. Han tillträdde tjänsten 1 maj 1826.

Vid den tiden var det mycket dåligt ställt med det andliga livet i Karesuando och i hela Lappmarken. I spåren av ett utbrett alkoholmissbruk bland både samer och nybyggare följde många tråkigheter, såsom trasiga äktenskap, pappor som inte erkände sitt faderskap, slagsmål, fattigdom, renstölder, avguderi och annat elände. Læstadius predikade hårt mot detta syndiga liv, men med begränsat resultat. Istället för att ändra sitt sätt att leva, vände sig människorna mot honom.

Læstadius hade inte ännu kommit till frid med Gud. Han hade god kunskap i Guds ord och Luthers lära men hade inte fått en personlig och levande tro i sitt eget hjärta. Under många år gick han med oro i samvetet. Han förstod av Guds ord att han skulle bli evigt olycklig om han dog utan övertygelse om att han var ett Guds barn. Han behövde få erfara en sann omvändelse och pånyttfödelse.

År 1844 inträffade en livsavgörande händelse för Læstadius, när han höll en visitation i Åsele i södra Lappland. Efter gudstjänsten samtalade en ung samekvinna, som kallades Maria, med Læstadius. Denna Maria tillhörde de så kallade "läsarna". Hon hade lyssnat på Læstadius predikan och förstått att han hade ett väckt samvete. Læstadius samvete hade blivit väckt av Guds lag som kräver att människan är syndfri. I det tillståndet kände han sin synd och otro.

Maria berättade om sina egna erfarenheter, om hur hon kämpat och vandrat långa vägar för att finna ljus i mörkret. Slutligen kom hon till pastor Pehr Brandell i Nora i Ångermanland. Brandell hjälpte Maria från hennes tvivel. Genom Brandells predikan gav Gud en levande tro till den botfärdiga Maria. Marias berättelse visade vägen till livet i Jesus Kristus för Læstadius och han fick göra erfarenheter som han aldrig fått lära sig i prästskolan. Den levande tron blev också tänd i hans hjärta. Han har berättat att under kvällen tillsammans med Maria fick han känna en försmak av himlens glädje.

Efter att Læstadius fått en personlig och levande tro färgade detta också hans predikningar, som nu började påverka de människor som var oroliga i sina samveten. En kort tid därefter uppstod en stor väckelse bland folket. Genom tron på Jesus Kristus och på hans lidande, död och uppståndelse fick människorna erfara glädje och frid. De som tidigare varit i andlig nöd fick nu göra ett lyckligt byte då de fick byta synd mot nåd. Människorna fick erfara sann kristendom i sina hjärtan och väckelsen gick fram som en löpeld över norra Sverige och ut över hela Nordkalotten.

Efter några få år hade det skett stora förändringar i hus och kåtor, på gårdar och i samevisten, i byar och i samhällen. Spritförsäljarna slog sönder sina brännvinstunnor, äkta par som bråkade försonades, pappor erkände sitt faderskap och tjuvar lämnade tillbaka sitt stöldgods. I stället för svordomar hörde man klagan över synd men också glädje över Guds ofattbara nåd. I stället för fyllevisor hörde man lovsång till himlens Gud, som i sin stora kärlek kommit med nåd och förlåtelse till alla stora syndare.

År 1849 fick Læstadius tjänsten som kyrkoherde i Pajala och där utnämndes han även senare till prost. Han fortsatte att verka i Pajala ända till sin död 1861.

Väckelsens utbredning

Læstadius fick tidigt hjälp i sitt arbete av män som hade kommit till tro men som inte var prästvigda. Av dem var Johan Raattamaa av stor betydelse. Han och många andra trossyskon, både kvinnor och män, fortsatte arbetet också efter Læstadius död. Väckelsen spreds snabbt till Finland, Norge och Amerika samt till Ryssland. I slutet av 1800-talet hade rörelsen, som av utomstående började kallas *læstadianismen*, blivit utbredd till alla bygder över hela Nordkalotten samt till Nordamerika, ända till Stilla havets kust.

Vid sekelskiftet 1800–1900 skedde en beklaglig splittring av læstadianismen. Då delades rörelsen i olika riktningar. En av dessa riktningar är den västlæstadianska riktningen som vi tillhör.

Idag har västlæstadianismen sin huvudsakliga utbredning i USA, Finland, Norge och Sverige. I Sverige finns de största lokala församlingarna i Kiruna, Gällivare, Luleå och i Knivsta. Lokala församlingar och enskilda trosvänner finns även på andra håll i vårt land, i andra europeiska länder, i Kanada samt öster om Uralbergen.

Vid jultiden varje år samlas kristna från Sverige och andra länder till de så kallade julsamlingarna i Gällivare. Under flera dagar med gudstjänster får predikanterna från de olika länderna tillfälle att samtala om viktiga gemensamma frågor i kristendomen. En av dessa frågor kan vara önskemål från de andra länderna om att få besök av predikanter från moderförsamlingen i Svenska Lappmarken. Genom en apostolisk utsändningsverksamhet i församlingen har banden mellan de olika länderna bevarats, så att vi känner att vi är en och samma församling, men med olika språk och nationaliteter.

Vår tro

Om man ska beskriva vår tro med några få ord, så finner vi den bästa beskrivningen i vår trosbekännelse som kallas för *Den apostoliska trosbekännelsen*, formulerad av kristna på 300-talet:

Vi tror på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare.

Vi tror ock på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, vilken är avlad av den Helige Ande, född av jungfrun Maria, pinad under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begravnen, nederstigen till dödsriket, på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda, uppstigen till himmelen, sittande på allsmäktig Gud Faders högra sida, därifrån igenkommande till att döma levande och döda.

Vi tror ock på den Helige Ande, en helig, allmänlig kyrka, de heligas samfund, syndernas förlåtelse, de dödas uppståndelse och ett evigt liv. Amen

Læstadianismen är ingen ny kristen lära. Læstadius har inte grundat någon egen församling. Vi har ingen ny förkunnelse eller annorlunda undervisning än den ursprungliga kristendomens lära. Det Guds ord som predikas bland oss idag är samma Guds ord som kristna, med en levande tro, har undervisat och önskat följa i alla tider.

Vi tror att Bibeln är Guds ord. En rätt kristen förkunnelse har sitt fulla stöd i Kristi lära, såsom det enligt Bibeln först blev förkunnat av Jesus och hans lärjungar, evangelister och apostlar. En kristen måste på samma sätt som Jesu lärjungar, Martin Luther och Lars Levi Læstadius, få erfara att sann kristendom handlar om vad Frälsaren, Jesus Kristus, har gjort för henne och så få ta emot detta genom tro. En tro som Gud skänker oss av sin stora nåd.

I enlighet med Bibelns klara ord måste människan inse och erfara att hon inte kan prestera något som är gott inför Gud. I sitt oomvända och otroende tillstånd är människan en olycklig och förtappad varelse. I sin stora kärlek sände Gud sin son, Jesus Kristus, till oss. Kristus uppfyllde Guds lag som vi människor inte kunde fullborda. Han tog på sig vår syndaskuld och istället för oss led han straffet för våra synder. På tredje dagen uppstod han från de döda till vår rättfärdighet. Genom en levande tro på Kristus och hans försoningsverk får vi förlåtelse för alla våra synder. En sann kristen har en strid mot den onde och mot synden men får känna glädje och frid i Gud. Genom Kristus ser inte Gud någon skuld hos sina barn.

I den levande kristendomen predikar vi bättring och omvändelse till dem som lever i otro och synd, men vi predikar om Guds stora nåd och en fullkomlig förlåtelse i Jesu namn och blod till dem som ångrar sin synd och tror. Makten att förlåta synder har Kristus lämnat till sin församling här på jorden. På påskdagens afton hälsade Kristus sina sörjande lärjungar med orden: "Frid vare med er. Såsom Fadern har sänt mig, så sänder också jag er. När han hade sagt detta, andades han på dem och sa till dem: Ta emot den Helige Ande. Om ni förlåter någon hans synder, så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder, så är han bunden" (Johannes evangelium 20:21-23). Gud använder människor i sin tjänst och himmelrikets nycklar är fortfarande i användning hos oss.

Det levande Guds ord som en gång blev förkunnat av Kristus och hans apostlar, blev senare även predikat av Jan Hus, Martin Luther, Lars Levi Læstadius och många andra, för att finna plats i människohjärtan även i vår tid.

Våra gudstjänster

Våra gudstjänster håller vi på ett enkelt sätt, på samma enkla sätt som de kristnas gudstjänster även var under apostlarnas tid. Gudstjänsterna är självklart öppna för alla och vi välkomnar med glädje nya besökare till våra bönhus.

Gudstjänsten inleds med gemensam psalmsång och därefter blir en predikan av Læstadius uppläst. Den valda predikan är oftast en predikan över den aktuella söndagens bibeltext. Även om Læstadius predikningar är från tiden 1845–1860 och blev predikade för den tidens förhållanden, är de lika aktuella fortfarande. Vi önskar bevara Læstadius predikningar och hans undervisning och vi känner ett behov av att pröva vår tro mot det Guds ord som blivit förkunnat sedan väckelsens början. En av församlingens predikanter blir också ombedd att tala. Predikan hålls med stöd av någon bibeltext. Gudstjänsten avslutas med psalmsång och med att bönerna Fader vår och Herrens välsignelse blir lästa. Vi sjunger utan musikackompanjemang på samma sätt som Jesus och hans lärjungar gjorde. Sakramenten är i användning i församlingen vilket innebär att våra predikanter förrättar dop och nattvard. Även vigslar och begravningar förrättas i församlingen.

Några gånger om året har respektive lokalförsamling en större gudstjänsthelg. Till dessa dagar önskar den lokala församlingen få besök av tillresta predikanter. Då har vi vanligtvis två gudstjänster per dag under några dagar. Till gudstjänsthelgen kommer ofta trosvänner från andra orter, men vi önskar framför allt att de som ännu inte fått erfara levande kristendom kommer för att lyssna till Guds ord.

När vi kristna träffas hälsar vi på varandra med orden *Guds frid*. Det är en hälsning som kristna använt redan på apostlarnas tid. Jesus hälsade på sina lärjungar med tillönskan om frid, och Martin Luther säger att den hälsningen är en predikan om syndernas förlåtelse, för utan förlåtelse finns ingen verklig frid.

Vårt dagliga liv

Även om levande kristendom handlar om hjärtats tro och inte om vad vi gör, så vill vi kristna ändå följa vår Frälsare, Jesus Kristus, och leva ett liv som är enkelt och passande för en kristen. Vi vill följa Kristus och apostlarnas undervisning även i vårt yttre liv. Det gäller vår klädsel, våra hem och vårt sätt att leva och agera. Även om vår önskan är att leva med ett kristet föredöme, så är vårt dagliga liv och vår yrkesverksamhet till största delen som för människor i allmänhet. Den största skillnaden är den tro som vi bär inom oss.

Välkommen till oss

Tron är den skatt som Gud har skänkt oss i våra hjärtan och som vi vill berätta om för de människor som vi träffar, eller som kommer till våra gudstjänster. Vi vill berätta om hur Gud har tagit fast oss och uppenbarat vår stora syndaskuld för oss, men också om hur han, i sin stora kärlek, har skänkt oss sin nåd och förlåtelse och gjort oss till sina barn. Vi vill berätta om den glädje och frid vi får känna mitt i vardagens arbete och bekymmer. Vi vill berätta om sann lycka och om vårt stora himmelska mål.

Församlingen erbjuder konfirmationsundervisning och undervisning för barn och ungdomar i Bibeln, Luthers lilla katekes och den kristna tron. Liksom våra gudstjänster är också vår barn- och ungdomsverksamhet öppen för alla.

Välkommen till våra gudstjänster för att höra vad Gud vill säga Dig. Du är också välkommen att ta kontakt med någon av oss för att samtala om det viktigaste här i livet – tro och kristendom.

För kontaktpersoner och gudstjänsttider, se vår hemsida: vastlaestadianskaforsamlingen.se

”Sök först Guds rike och hans rättfärdighet,
så ska ni få allt detta också.”

Matteus evangelium 6:33